

Wat doet de PvdA nog bij GroenLinks?

Posted on 1 maart 2023 by Paul Verburgt

Dat de liefde van de PvdA voor GroenLinks niet diep gaat, bleek wel toen Attje Kuiken om een oordeel werd gevraagd over de deelname van GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger aan een conferentie over klimaatgeweld. U weet wel dat 'moreel beraad' waarin milieuactivisten zouden reflecteren 'over de vraag of we geweld moeten gebruiken om de aanpak van de klimaatcrisis af te dwingen'.

Attje Kuiken wist niet hoe snel ze afstand moest nemen: ze 'was niet de woordvoerder van GL, ze was niet met GL gefuseerd en haar partij had een eigen kandidatenlijst voor de Senaat'.

Verloocheningen van Bijbelse proporties. Driemaal in één interview. Je kon de haan horen kraaien.

Kletskoek

Jesse Klaver zal niet blij zijn geweest. Wil je gaan samenwonen, word je buiten gezet

en de hele straat kan het zien.

O zeker, hij verklaarde dat geweld altijd ongeoorloofd is, maar dat bleek een rituele openingszin. Hem ging het om het beschermen van zijn fractiegenote en zijn partij. Dat Kröger niet wist van het conferentiethema, is evenwel aangetoonde kletskoek. En dat Klaver dit leugenachtig gedrag niet afstrafte, maar steunde, heeft niets met collegialiteit te maken, nog daargelaten of dat een norm kan zijn bij zoiets abjects als geweldsfantasieën.

GroenLinks en geweld, ze hebben iets met elkaar.

Het verbaast niet. GroenLinks is ten diepste een radicale actiepartij waarin personen zitten die in nauw contact staan met pressiegroepen die minstens zo radicaal zijn. Schade en slachtoffers worden in die kring gerekend tot de soms onvermijdelijke consequenties, misschien wel noodzakelijke middelen om diep doorleefde doelen te bereiken.

Duyvendak en RaRa, Rosenmöller en de gewapende revolutie à la Pol Pot, Klaver en dat explosief op het kantoor van de jongerenorganisatie van GL, etc. Geen van hen heeft ooit onomwonden afstand genomen van het verleden.

En de partij gedoogt dat, ze geeft deze mensen zelfs hoge posities.

Some may die

Hoe hoger het doel, hoe lager de geweldsdrempel. In de apocalyptische visioenen van klimaatactivisten is het bijna gedaan met de wereld. Sommigen weten zelfs de datum al, 2030. Voormalig GL-campagneleider Sybren Kooistra spreekt van genocide door fossiele destructie. Tja, dan kunnen er doden vallen zoals een van de oprichters van *Extinction Rebellion* openlijk zegt: *some may die*.

Dit is niet eens het normaliseren van geweld, dit is het veredelen ervan tot gedrag van een hogere morele orde.

Daar ging dat 'moreel beraad' over met als lakmoesvraag of de echte gelovigen bereid zijn om 15 jaar de gevangenis in te gaan. Dat is de maximumstraf voor deelname aan een terroristische organisatie. Terrorisme, dat vinden ze zelf dus ook.

GroenLinks is niet onkundig; het weet ervan, door de vele personele verbanden vaak uit eerste hand.

Ongelukkig

Dat dit uiterst verwerpelijk is en een maatschappelijk dreiging in zich draagt, is niet moeilijk te *bedenken*. Het *uitspreken* ervan kennelijk wel, want ook Attje Kuiken deed het niet. 'Ongelukkig hoe het gelopen is' was haar fletse oordeel.

Ongelukkig! Dat Kröger heeft gelogen? Dat Klaver haar steunt? Dat er kort voor de verkiezingen ophef is ontstaan? Of dat het samengaan van GL en PvdA gevaar loopt?

We moeten vrezen dat Kuiken met haar non-veroordeling aan Klaver impliciet liet weten: we gaan gewoon door.

In elk geval ontvingen we daags na het incident weer een niks-aan-de-hand uitnodiging voor een gezamenlijke bijeenkomst van Jesse en Attje in Middelburg. Zei ik 'gezamenlijke bijeenkomst'? Excuus, dat moet natuurlijk *townhall meeting* zijn.

Weggevaagd

Je zult maar een trouwe PvdA-kiezer zijn. In een paar jaar tijd is je partij weggevaagd. In 2012 stemden ruim 2.4 miljoen mensen op de PvdA, in 2017 waren dat er net 600.000. In de peilingen is nauwelijks enige verbetering te zien, ook niet na de verloving met GroenLinks. En dan te bedenken dat de sociaaldemocraten vanaf de eeuwwisseling vrijwel steeds konden rekenen op meer dan 2 miljoen kiezers.

Ook het aantal leden is dramatisch teruggelopen. In twintig jaar tijd van 60.000 naar een kleine 40.000 nu. Het electoraat van de PvdA is enorm vergrijst. Twee op de drie kiezers is ouder dan 55 jaar. De aanwas is marginaal.

Kwantitatief een ramp, maar ook kwalitatief.

De oude PvdA leeft nog wel voort

De partij is van haar ideologische anker weggeslagen. Het afschudden van de

ideologische veren eind vorige eeuw joeg – voorzover ze al niet vertrokken waren – de basis van de partij weg: de laagopgeleiden, de kwetsbaren, de ouderen, de werklozen.

Je kwam ze daardoor niet meer tegen in de partij waardoor deze mensen veranderden in abstracte problemen die weer moesten concurreren met andere abstracte problemen. Tja, dan winnen trendy en overweldigende thema's als diversiteit en klimaat het al snel van aardse en ogenschijnlijk gedateerde kwesties als werk en inkomen. Zeker als de partij in toenemende mate wordt gedomineerd door Randstedelijke academici die over alles zo'n beetje hetzelfde denken als GroenLinks.

Wat van de partij is overgebleven, doet nog maar in heel beperkte mate denken aan de gigant van weleer, maar op de een of andere manier leeft de geest van Drees, Den Uyl en Kok toch voort. Ook de geschiedenis als grote bestuurderspartij die op alle niveaus in de samenleving haar verantwoordelijkheid durfde te nemen, wordt nog gevoeld.

Struik met of zonder wortels

Je zou kunnen zeggen: boven de grond is de partij een armzalig struikje geworden, maar in de grond zitten nog stevige wortels.

De partijtop doet wel haar best om het struikje aan het groeien te krijgen, maar denkt dat dit het beste kan door eraan te trekken, lees: samengaan met GroenLinks. Als je dat maar lang genoeg doet, scheurt de boel los van de wortels en is het gebeurd. Dat is ook precies wat Klaver en consorten te zijner tijd aangeboden krijgen. Een dorre struik zonder wortels.

De wortels geven voorlopig niet mee en dat verklaart ook de ambivalentie van de PvdA. Het leidt tot tegenstrijdige taferelen zoals we nu ook weer meemaken. Voor de camera melden de bobo's zich aan als lid aan van elkaars partij en bijna verliefd laten de partijleiders en de lijsttrekkers voor de Senaat zich met elkaar fotograferen, maar net zo makkelijk zegt Attje Kuiken 'GroenLinks? We zijn van ons eigen hoor.'

Een wereld van verschil

Op lokaal niveau en dieper in het electoraat is nooit sprake geweest van veel enthousiasme voor een samengaan met GroenLinks. De verschillen die op landelijk niveau of in de grote (studenten)steden nog weggeabstraheerd kunnen worden, laten zich in de wijken en buurten van kleinere gemeenten niet wegpraten. Daar ervaar je de kloof tussen de achterbannen van GL en PvdA aan den lijve: de andere focus, de andere ambities, de andere belevingswereld, de andere sociale klasse en ook de andere stijl van politiek bedrijven.

Dat werkt door naar de landelijke kaders van de PvdA. Natuurlijk bestaan ook daar twijfels of het nu wel zo verstandig is om samen te gaan met GroenLinks. In de eerste plaats is het geen fusie, maar een overname, want het ontbreekt de PvdA aan zelfvertrouwen: ze wil gered worden.

In de tweede plaats begrijpt de partijtop ook wel dat GroenLinks in de nieuwe partij aan de touwtjes zal trekken en de agenda zal bepalen. We horen Jesse Klaver tegenwoordig wel begeesterd praten over energiearmoede en prijsplafonds, maar het klinkt alsof Sylvana Simons voor meer snelwegen pleit.

Het hart van die partij ligt bij het klimaatactivisme. Volg Klaver en Kröger een paar dagen op twitter en je bent genezen van elke aanvechting te denken dat zich hier een brede progressieve partij aan het ontwikkelen is. Het is een en al klimaatalarmisme en -agitatie: de natuur staat op omvallen en dat komt door Shell en de boeren.

Dat gaat lijnrecht in tegen wat de PvdA in haar genen meedraagt. En daar komt – voor wie het nog niet wist – nu ook die affiniteit met gewelddadige actie bij.

Dat gaat niet, nooit samen. Ze kunnen het proberen, ze kunnen een fusie doordrammen, ze kunnen van elkaar lid worden tot ze erbij neervallen, maar de PvdA heeft niets te zoeken bij GroenLinks.

Paul Verburgt *schrijft wekelijks in Wynia's Week over politiek en samenleving.*

Wynia's Week *is onafhankelijk, ongebonden en onverstoorbaar. De donateurs maken dat mogelijk. Doet u mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER****.* ***Hartelijk dank!***